

Ouders & kinderopvang

Greet Meesters en Marjon Donkers

Greet Meesters is ontwikkelingspsycholoog, trainer, gespreksleider,
muziektherapeut ✉ info@greetmeesters.nl

Marjon Donkers is adviseur kinderrechten en jeugdbeleid, filosoof, moeder,
redacteur Augeo Magazine ✉ marjon.donkers@gmail.com

Theorieën, methodieken, protocollen en richtlijnen: voor professionals is er van alles beschikbaar om ouders en kinderen te begeleiden. Wordt deze theorie ook gebruikt in de praktijk? En wat vraagt de praktijk aan kennis en theorie? Dat onderzoeken we in de rubriek 'Werken met ouders'. Ditmaal interviewen we Thea van der Weijden en Charlotte Hekkenberg van kinderopvangorganisatie Kindkracht 0/12. Binnen deze organisatie buigen zij zich over ouderbetrokkenheid in de kinderopvang.

Op een mistige decemberochtend rijden we naar Roelofarendsveen om te praten met twee professionals van Kindkracht 0/12. Op vier locaties in en rond Roelofarendsveen verzorgt deze organisatie zowel baby- en peuteropvang als buitenschoolse opvang. We hebben een afspraak met twee medewerkers die zich intensief bezighouden met ouderbetrokkenheid, ouderparticipatie en oudercontact binnen de kinderopvang. Thea van der Weijden is pedagogisch coach. Zij begeleidt de pedagogisch medewerkers en richt zich op het contact met ouders van kinderen met een zorg- of ondersteuningsbehoefte. Zelf heeft zij drie volwassen kinderen en is al 26 jaar werkzaam bij Kindkracht 0/12. Charlotte Hekkenberg is projectmedewerker maatschappelijk domein. Zij maakt beleid voor het verder uitbouwen en verbeteren van de ouderbetrokkenheid. Charlotte werkt sinds tien jaar bij Kindkracht 0/12. Ze heeft twee kinderen van vier en zes jaar, voor wie zij ook gebruikmaakt van deze kinderopvangorganisatie.

We drinken eerst een kop koffie met Charlotte, want Thea is nog bezig met de afronding van een gesprek met ouders. Haar derde oudergesprek al deze ochtend. Ondertussen bekijken we het grote, moderne, vriendelijk gekleurde gebouw van de Brede School, waar ook de kinderopvang deel van uitmaakt. Als Thea aanschuift, vallen we meteen maar met de deur in huis:

Hoe kijken jullie hier – vanuit de kinderopvang – naar ouders?

Thea: 'Ik probeer altijd veel informatie te halen bij ouders en een goede band met hen op te bouwen. Zodat je samen iets kunt bereiken. Als ons iets is opgevallen bij hun kind, dan moet je dat wel delen. In zo'n geval benader je ouders eerder als partner dan dat je je opstelt als 'de professional' die het allemaal wel eens even zal uitleggen. Wel

is het soms zoeken naar de juiste ingang bij ouders. Dan gaat het vooral over hoe je iets kunt bespreken dat gaat over hun kind, bijvoorbeeld als je voor dat kind graag wat extra hulp of zorg zou willen inzetten.'

Hoe doe je dat dan?

Thea: 'Vaak kijk ik waar ouders zelf onzeker over zijn. Soms hebben ze al eerder ergens hun zorgen over geuit of vragen over gesteld. Verder is het vooral belangrijk om duidelijk te zijn. We zijn open over alles wat we gezien en gemerkt hebben. Ook probeer ik mijn boodschap zo te verwoorden dat die aansluit bij eerdere gesprekken die we hebben gehad. Bij ieder oudergesprek bekijk ik telkens opnieuw: wat zijn de omstandigheden van dit gezin, van deze vader of moeder, van dit kind in relatie tot zijn of haar ouders en de omgeving? Bij deze omstandigheden probeer ik aan te sluiten, omdat dan het effect van de boodschap optimaal is.'

Charlotte, hoe zie jij ouders?

Charlotte: 'Naast het feit dat we – zoals Thea net al schetste – ouders zien als partners, zijn zij natuurlijk ook onze klant. Dit kan soms best lastig zijn, omdat je graag je klant tevreden wilt houden over je aanbod. Soms moet of wil je echter ook wat lastiger dingen bespreken met ouders. Naast het feit dat wij ons samen met ouders willen bezighouden met de ontwikkeling van hun kind, zijn zij ook klanten en wil je als organisatie klantgericht zijn. We moeten dus zeker ook aandacht hebben voor de eigen vraag en behoefte van ouders.'

Wat is die behoefte van ouders?

Charlotte: 'De basis is veiligheid, geborgenheid en aandacht voor hun kind. Het primaire belang van ouders is dat hun kind zich prettig voelt bij ons. Dat is de basisbehoefte van ouders. Dat iedere ouder met een gerust hart zijn kind bij ons kan brengen. En alles wat daaromheen zit, aan stimulerende activiteiten en extra faciliteiten – dat draagt allemaal bij aan dat positieve beeld, maar de kern zit 'm in individuele aandacht van de pedagogisch medewerker(s) voor hun kind. En ook de aandacht voor henzelf, als ouders.'

Wat voor aandacht willen ouders van jullie?

Charlotte: 'Dat is wat wij nu gaan onderzoeken. De komende tijd gaan we ouders interviewen over hun verwachtingen en behoeften. De afgelopen jaren hebben we eigenlijk weinig gevraagd aan ouders. Vanuit de kinderopvang delen we wel heel veel met ouders, maar het is toch vaak zo dat wij 'zenden' en dat zij 'ontvangen'. We informeren vooral en luisteren minder goed naar ouders, vragen hen nauwelijks hoe zij over iets denken, wat zij zoeken en wat zij verwachten. Terwijl dat voor ouders juist erg belangrijk is, denk ik. Ouders willen gezien worden. Zij willen de ruimte krijgen om hun eigen visie op hun kind te geven en daar met elkaar over te praten. Gewoon, omdat jij als ouder je kind uiteindelijk het beste kent. Daar moet vanuit onze organisatie dan ook interesse en

**'Ouders willen
gezien worden'**

aandacht voor zijn en de bereidheid om daar echt naar te luisteren. De behoefte aan onderlinge communicatie en informatie-uitwisseling verschilt wel heel erg per ouder, merk ik. Sommige ouders brengen hun kind en willen verder weinig contact met onze medewerkers. Andere ouders hebben juist wel veel behoefte aan een gesprek en afstemming. Dit individuele maatwerk moeten we dus inbouwen in onze organisatie. Bij onze eerste contacten met ouders gaan we hun behoeften en wensen veel duidelijker uitvragen, zodat we daar in onze vervolcontacten zo goed mogelijk bij kunnen aansluiten.'

Sommige mensen die hier werken – waaronder jijzelf, Charlotte – brengen ook hun eigen kinderen naar deze kinderopvang. Kleurt je eigen ouderschap ook je professionele omgang met ouders?

Charlotte: 'Je eigen ouderschap neem je automatisch mee in je werk. Dat is niet los te koppelen. Ik heb twee kinderen gekregen in de periode dat ik hier werkte en ik merk inderdaad wel dat ik nu meer begrip heb voor het ouderschap dan voordat ik zelf kinderen had. Het feit dat je naast je werk ook thuis moet zijn, een partner hebt, je sociale contacten hebt en dat je al die ballen hoog wilt houden... en dat je daar als ouder je weg in moet zoeken. Dat je dus soms wel het beste wilt, maar dat dit niet altijd even goed lukt. En dat je dus die ochtend even vergeten bent dat je kind laarzen mee had moeten nemen naar de opvang... Nu denk ik: ja, maar dat mag ook gewoon. Dat is niet erg. Als iedereen van elkaar gaat verwachten dat we het allemaal perfect moeten doen, gaan we onszelf overwerken. Daar worden we geen betere ouders van.'

Thea: 'Mijn eigen ouder-zijn is een deel van mezelf. Als je ouder bent, dan neem je dat mee. Overall, dus ook in je werk. Je kunt je beter inleven in het ouderschap, omdat je zelf in die situatie zit. Dat maakt dat je ook beter kunt relativeren. Als ouder kom je in allerlei situaties terecht die je daarvoor niet had. Daarin maak je een bepaalde ontwikkeling mee. Je ervaring breidt zich uit. Deze ervaringen van het ouderschap zitten gewoon in mijn wezen verweven. Wat ik vooral gemerkt heb, is dat ik extra alert ben op ouders en kinderen waar iets mee aan de hand is of die een bepaalde hulpbehoefte hebben. Dit komt door de ervaring die ik met mijn eigen kind heb gehad. Dus dat is iets waar ik me wel meer bewust van ben: dat als er iets opvallends is met of bij een kind, dat je daar alert op moet zijn. En dat de manier waarop je dit soort dingen ter sprake brengt met ouders heel belangrijk is. Zo'n gesprek heeft heel veel invloed. Dat vergeet je als ouder nooit meer.'

Jullie zijn heel actief bezig met ouderbetrokkenheid. Wat is dat, ouderbetrokkenheid?

Thea: 'Dat je interesse bij ouders wekt over wat jij met hun kind doet en wat jij als organisatie biedt. Dit is belangrijk omdat kinderopvang en ouders anders zo los van elkaar hun weg aan het zoeken zijn. Maar ik zie het toch als een soort samenwerkingsverband. Het is het kind van deze ouders. Zij zijn expert van hun kind. En wij hebben weer andere kennis en ervaring om in te brengen. Ieder is bezig op zijn eigen terrein. Maar als je de interesse hebt van de andere kant, dan voel je een soort lijntje met elkaar, dan creëer je wederzijds begrip.'

Charlotte: ‘Ja, maar het gaat volgens mij om méér dan interesse opwekken. Het gaat ook om het echt *samendoen*. Het gevoel van in verbinding staan met elkaar, en rondom dat kind één geheel vormen. Dat helpt ook mee om de leefwereld van het kind zo prettig mogelijk te maken. En misschien gaat het zelfs wel om een groter ideaalbeeld: dat je als maatschappij meer gezamenlijk verantwoordelijk bent voor het opgroeien van onze kinderen. Dat je ook samen de wereld – heel idealistisch – een beetje beter maakt.’

Ouderbetrokkenheid is dus de interesse wekken van ouders voor wat de kinderopvang hun te bieden heeft. En hoe zit het andersom met de interesse vanuit de kinderopvang voor de ouders?

Charlotte: ‘Ja natuurlijk, daar gaat het ons zeker ook om! Het versterkt elkaar. Als ouders het gevoel hebben dat er naar hen geluisterd wordt en dat ze echt gehoord worden, dan zullen ze ook eerder geneigd zijn om zelf meer betrokken te zijn. Zolang je als organisatie alleen aan het zenden bent, dan is de boodschap ‘wij doen hier ons ding’ en je mag – bijvoorbeeld tijdens een ouderavond – wel komen luisteren naar ons. Ja, dan stimuleer je ook niet dat ouders dingen met ons delen of iets aan ons zullen voorleggen.’

Thea: ‘De vraag is dus in hoeverre je je als ouder verbonden voelt met de kinderopvangorganisatie waar je kind wordt opgevangen.’

Hoe ziet het ideaalbeeld van verbinding eruit?

Charlotte: ‘Ik zie dan vooral voor me dat alle pedagogisch medewerkers in een stand staan van vragen, luisteren en aandacht geven. En dat ouders daar ook tijd voor hebben, dat zij dat prettig en belangrijk vinden. En dat ze dit ook uitstralen naar ons. (Enigszins *lachend*) Tja, dat is nog wel iets, dat tijd hebben voor.’

Betekent dat concreet dat er iedere dag of iedere week een moment is waarop ouders en pedagogisch medewerkers tijd hebben voor elkaar?

Charlotte: ‘Dat hoeft niet iedere dag of iedere week even intensief te zijn. Het gaat meer om het gevoel bij ouders en bij ons dat er altijd tijd en ruimte gemaakt kan worden om iets met elkaar te delen of af te stemmen. Van beide kanten. Het gaat om een gevoel van saamhorigheid. Wij horen bij elkaar, wij zijn verbonden met elkaar. Want wij hebben allebei met dit kind en met deze maatschappij te maken. Op wat voor manier dan ook. Het hoeft niet altijd helemaal gestructureerd te worden. Als dat gevoel er maar altijd is, dan kan dat op ieder moment. In gesprekken, per mail of in de wandelgangen. Misschien is dat wel het ideaalbeeld: een cultuur van verbondenheid.’

Zijn er ook dingen die jullie moeilijk vinden in het contact met ouders?

Charlotte: ‘Ik vind het vooral moeilijk om gesprekken te hebben met ouders als we bij het kind dingen opmerken die de ouders zelf niet herkennen. Hoe kun je dan toch nog iets in gang zetten? Dat is wel lastig. Soms vinden wij bijvoorbeeld extra begeleiding of doorverwijzing naar een specialist nodig terwijl ouders daar niets van willen

weten. Dat vraagt heel veel tijd en geduld en respect voor elkaar. En dat je ervan uitgaat dat je allemaal het beste wilt voor een kind.'

Wat doen jullie bij dit soort weerstanden of meningsverschillen?

Charlotte: 'Je blijft respectvol en je blijft zoeken naar ingangen. Het heeft niet zoveel zin om ouders op het matje te roepen. Dat wekt alleen maar méér weerstand. Je kunt bijvoorbeeld wel zeggen: *u herkent het niet, maar wij lopen er hier wel tegenaan met uw kind. Dus wat kunnen we eraan doen om het voor het kind hier beter, makkelijker of prettiger te maken?* Dan voelt een ouder zich minder aangevallen en probeer je ouders wat meer tijd te gunnen. Soms is het ook belangrijk om expliciet te benoemen dat je weerstand voelt, of zegt dat je geen oordeel of kritiek hebt. Of dat de extra hulp of expertise die er nodig is, niets zegt over hen als ouders of over hun kind. Dat het niks te maken heeft met of je een goede ouder bent of niet. En of we je kind wel leuk of lief vinden... Daar gaat het niet over. Het gaat erover dat we allemaal het beste willen voor dit kind.'

'Het heeft niet zoveel zin om ouders op het matje te roepen'

Thea: 'Ik leg in mijn gesprekken met ouders altijd veel uit over de gevolgen die bepaalde situaties of gedragingen – ook van het kind zelf – hebben voor de ontwikkeling van een kind. Ik benoem dat heel specifiek, op alle ontwikkelingsgebieden en alle effecten op een kind. Dat levert vaak veel inzicht en begrip op bij ouders. Ook waarom we iets ter sprake brengen en wat dat betekent voor jouw kind.'

Ouders meekrijgen als samenwerkingspartners kost soms dus tijd. Jullie zeggen: je moet ouders die tijd gunnen?

Charlotte: 'Precies hierover hebben wij vanuit de kinderopvang wel regelmatig discussies met het onderwijs. Want als de kinderen vier zijn gaan ze naar de basisschool. Soms krijgen we vanuit school weinig begrip omdat zij vinden dat wij in de peuterperiode al veel meer hadden moeten doen aan een bepaalde achterstand of een andere zorgelijke situatie. Terwijl we vaak juist al heel veel hebben gedaan. In veel gevallen hebben we die ouders al langzaam laten wennen aan het idee dat er voor hun kind extra hulp nodig is. Maar deze investering in de samenwerking met ouders levert natuurlijk vaak niet meteen een zichtbaar resultaat op. Eigenlijk is het kinderdagverblijf – naast het consultatiebureau – de eerste institutionele samenwerkingspartner van ouders. De kinderopvang doet veel voorwerk in het opbouwen van een samenwerkingsrelatie. En er zijn nu eenmaal grote verschillen in tempo.'

Thea: 'Je moet in de kinderopvang-periode vaak een eerste start maken met ouders. De ene ouder staat open voor hulp (indien dat nodig is), de andere ouder heeft daar moeite mee, of wat meer tijd voor nodig. Daar is een school minder gevoelig voor. School zegt: als wij opmerken dat een kind aanvullende hulp of zorg nodig heeft, dan moet hij dat ook krijgen. We kunnen niet gaan zitten wachten tot een ouder dat

geaccepteerd heeft. Terwijl wij daar juist wel in investeren: ouders zien als samenwerkingspartners. Daar hoort ook bij dat we hen de tijd gunnen om de volgende stap te zetten. Wij werken bijvoorbeeld ook samen met het consultatiebureau. Zij merken soms iets op en vragen dan of wij een bepaald kind al begeleiden. Dat is prettig. Vooral ook in het contact met ouders. Dat wij met ouders zaken bespreken die ze bij het consultatiebureau ook al hebben gehoord.'

Charlotte: 'Als ouders op verschillende plekken horen dat er voor hun kind iets nodig is, draagt dat ertoe bij dat zij – tegen de tijd dat het kind naar school gaat – zover zijn dat ze een advies opvolgen van bijvoorbeeld een leerkracht of intern begeleider. Alle voorbereidingen zijn dan gedaan en ouders staan al in een bepaalde stand. Ze zijn inmiddels ook al wat meer gewend om met professionals over hun kind te praten of om te kunnen beoordelen wat ze wel en niet met bepaalde adviezen willen doen. Je moet als ouder ook geoefend raken in het samenwerken rond je kind.'

Waarom loopt jullie organisatie voorop als het gaat om ouderbetrokkenheid?

Charlotte: 'In plaats van gesprekken die vooral gericht zijn op 'informerende van ouders' (zenden) gaan we komend jaar onze gesprekken richten op vragen, belangstelling tonen en luisteren naar ouders (ontvangen). Dat wordt ook de opdracht aan de pedagogisch medewerkers. Pas in tweede instantie gaan we vanuit onze organisatie informatie geven, maar dan vooral over die onderwerpen waarvan ouders hebben laten weten dat er behoefte aan is. Verder denk ik dat er bij Kindkracht in vergelijking met andere organisaties voor kinderopvang al relatief veel ruimte en tijd is voor ouders, bijvoorbeeld doordat we werken met pedagogische coaches zoals Thea. We werken vanuit het besef dat je naast ouders moet gaan staan en samen optrekt. Dat is niet overal zo.'

Thea: 'Ik denk vooral dat wij vooroplopen met onze aandacht voor ouderbetrokkenheid op allerlei vlakken binnen onze organisatie. Wij hebben met Charlotte iemand in dienst die zich specifiek bezighoudt met beleid rond oudercontact en ouderbetrokkenheid. En dat beleid is nog volop in ontwikkeling.'

Jullie visie is dat je ouders als samenwerkingspartners ziet. Wat hebben de medewerkers van Kindkracht 0/12 nodig om deze visie in de praktijk te brengen?

Thea: 'Ik kom nog even terug op het tijdsaspect. Je moet als medewerker de mogelijkheid krijgen om ouderbetrokkenheid te realiseren. Als je bijvoorbeeld helemaal niet weg kan op je groep, omdat er geen achtervang is, dan ga je niet rustig met een ouder om tafel zitten. Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers tijd en ruimte krijgen om deze gesprekken zonder stress te kunnen voeren. Wij moeten ze ook meer instrueren en laten oefenen hiermee.'

Charlotte: 'In samenwerking met ouders gaat het ook om vertrouwen. Zelf denk ik dat veel pedagogisch medewerkers het veiliger vinden om gesprekken met ouders te voeren waarbij ze gewoon een lijstje voor zich hebben met zaken die ze kunnen afvinken en waarbij ze ouders sec informeren. Dat is heel wat anders dan in gesprek gaan

met ouders. In een open gesprek kun je misschien dingen van ouders terugkrijgen waarvan je op dat moment niet goed weet hoe je erop moet reageren. Dat maakt zo'n gesprek spannend, hoor ik van zowel leidinggevendenden als pedagogisch medewerkers.'

Thea: 'Ben je überhaupt in staat om een open gesprek te voeren? Het vergt heel wat van je om dat te doen.'

Charlotte: 'Die angst of die onzekerheid mag er ook zijn, het is nodig om daar ruimte aan te geven. Als organisatie moeten we niet te snel zeggen: zo, dit is wat je moet gaan doen, succes ermee.'

Waar zit het vertrouwen in?

Charlotte: 'Op de eerste plaats: het vertrouwen van medewerkers in hun eigen kennis en ervaring. En ook het vertrouwen dat je het gewoon mag zeggen als je het even niet weet. In het contact met ouders hoef je dus ook niet alles te weten. Je kunt ook zeggen: dat is een goede vraag, daar kom ik later op terug. Dat mag en het is helemaal niet erg. Daarnaast gaat het ook om het vertrouwen in de goede intenties van ouders; dat zij er niet op uit zijn om je het vuur na aan de schenen te leggen. Daarin straal je de visie uit dat je het ook echt samen met de ouders wilt doen. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar in de praktijk is het toch een hele stap. Er zijn nog steeds leidsters die verzuchten: *He, moeten die ouders er nou echt bij? Ik wil graag bezig zijn met de kinderen. Daarvoor heb ik dit vak gekozen.* Maar ja... de ouders krijg je er gratis bij!'

Thea: 'Er zijn ook pedagogisch medewerkers die sommige ouders als lastig ervaren. Vanuit ouders komen er ook weleens opmerkingen die zij niet prettig vinden. Of ze vinden dat ouders altijd wat te zeuren hebben.'

Charlotte: 'Sommige ouders zijn natuurlijk ook wel kritisch. Dan vraag het soms nog wat meer van je om daarbij de goede aansluiting te zoeken.'

Thea: 'Ik denk dat het vaak de manier is waarop het gezegd wordt of het moment waarop ouders het brengen waardoor het als gezeur gezien wordt.'

Charlotte: 'Niet iedereen is communicatief even sterk. Dat geldt zowel voor ouders als voor professionals. En ja, een heel klein deel van de ouders is soms lastig. Maar ik denk dat de meeste mensen lastig zijn omdat het nogal een kwetsbare positie is waarin je als ouder zit.'

**'Niet iedereen is
communicatief even
sterk. Dat geldt zowel
voor ouders als voor
professionals'**

Maken jullie gebruik van een bepaalde ouderschapstheorie?

Charlotte: 'Nee, niet van een specifieke ouderschapstheorie. Wij gebruiken wel kennis over gesprekstechnieken, die je gebruikt in de communicatie met ouders en kinderen.'

Thea: 'Het gaat meer om opvoedings- en communicatievaardigheden. De Gordon-methode en de VAT-principes (volgen, aanpassen, toevoegen) bijvoorbeeld. Die volgen we wel in onze communicatie met ouders.'

Charlotte: ‘Onze kennis over ouderschap is nog in ontwikkeling. We verdiepen ons in ouders en ouderbetrokkenheid door het lezen van vakbladen en het volgen van trainingen. Binnenkort geven we een workshop over klantgerichte gesprekken aan pedagogisch medewerkers. Op deze manier verbinden we kennis met de praktijk. Maar we werken niet vanuit een bepaalde ouderschapstheorie. In ieder geval niet bewust.’

Thea: ‘Het heeft wel heel veel aandacht. Laatst kregen wij een VVE-training en daar ging het ook over ouderbetrokkenheid. Toen werd er gevraagd: welk soort ouders heb je in je groep en in welke fase zitten deze ouders? Ook kwam aan bod in hoeverre je oog hebt voor de interactie met ouders. Hoe je tegenover ouders staat, hoe je respectvol met ouders kunt omgaan en of je kunt invoelen wat ouders beleven. Niet dat je per se moet weten hoe een ouder zijn rol beleeft. Maar wel dat je je bewust bent van hoe je zelf naar ouders kijkt en of je daar rekening mee houdt in het contact. Deze thematiek leeft wel bij ons en we hebben het er binnen de organisatie regelmatig over.’

We vertellen hoe onder meer de ouderschapstheorie van Alice van der Pas inspirerend was voor ons eigen werk. Het is bijzonder om te zien hoe gretig Charlotte en Thea de informatie opzuigen...

Charlotte: ‘Jullie praten over de psychologie van ouderschap. En ook dat er binnen de ouderschapstheorie onderscheid wordt gemaakt tussen het ouderschap en het opvoederschap. Dat vind ik interessante concepten. En dat is ook eigenlijk wat ik bedoelde toen jullie me vroegen hoe mijn eigen ouderschap mijn werk als professional binnen de kinderopvang heeft veranderd. Wat er verandert als je zelf ouder wordt... Dat je iets meer *feeling*, meer gevoel, krijgt bij dat ouder-zijn. Dat is iets anders dan dat je allerlei ideeën hebt over opvoeding en over hoe een ouder in het leven zou moeten staan, of wat een ouder allemaal zou moeten bieden. Als je zelf ouder van een kind bent dan voelt het anders. Dan voel je ook dat het met allerlei dingen te maken heeft. Dat het inderdaad niet alleen om dat opvoeden gaat, maar ook om wie je bent. Als je net een kind hebt gekregen, dan ervaar je pas wat dat allemaal met jezelf doet en hoe je daar ook weer je weg in moet vinden en je balans in moet zoeken. En dat je moet leren omgaan met alle nieuwe dingen die om je heen gebeuren en met de veranderingen binnen jezelf. Dat herken ik wel. Het zou wel interessant zijn om deze psychologische kennis over ouderschap ook meer te integreren in ons beleid.’

Thea: ‘Ja, en daarbij ook de theorieën te betrekken rond het creëren van een ouder-vriendelijke omgeving. En het belang voor ouders van zo’n omgeving, waarin zij hun kinderen goed kunnen begeleiden in het leven. Dat we onszelf echt de vraag kunnen stellen: in hoeverre ben je als kinderopvangorganisatie ouder-vriendelijk?’

Charlotte: ‘Precies! Zodat we vanuit de kinderopvang nog meer kunnen bijdragen aan het creëren van een ouder- en kindvriendelijke gemeenschap en leefomgeving.’

Nawoord

Een mooie afsluiting van ons gesprek. Voor Thea en Charlotte roept het werk: zij haasten zich naar hun volgende afspraken. Met ouders, pedagogisch medewerkers en

mensen van collega-organisaties met wie zij regelmatig rond de tafel zitten. Wij rijden terug door de weilanden, de mist is opgetrokken.

Voor ons en voor de lezers van Ouderschapskennis geeft dit interview een kijkje in de keuken van het ouderbeleid-in-ontwikkeling in de kinderopvang. We zien bewuste aandacht voor ouders als samenwerkingspartners. Kindkracht 0/12 is primair gewend om naar kinderen te kijken maar verlegt haar grenzen en ziet nu ook de ouders als klanten met een eigen perspectief. Zonder de 'buffertheorie' van Alice van de Pas te kennen, versterken deze professionals op basis van hun eigen praktijkervaringen de buffers rond ouders en kinderen. Er is meer aandacht voor de omstandigheden in gezin, familie, wijk, dorp en bredere maatschappij waarin ouders 'ouderen' en waarin kinderen opgroeien.

Tegelijk zien we ook dat bij het denken over ouderschap vooral gebruik wordt gemaakt van het pedagogisch instrumentarium en dat zij 'van nature' het bijbehorende kind-perspectief kiezen. Dit is het perspectief waarin zij geschoold zijn vanaf hun basisopleiding tot en met alle trainingen en nascholingen die zij ontvangen. Ouders zijn (nog) geen 'soort op zich', maar blijven in deze visie steeds verscholen achter het kind. Professionals in de kinderopvang willen graag samenwerken met ouders, maar benaderen hen daarbij vooral als 'opvoedinstrument'. Ouderschap wordt niet onderscheiden van opvoederschap, waarmee de intrinsieke spanning die Charlotte zo mooi beschreef tussen 'het kind als klant' en 'de ouder als klant' stand zal houden. Theorieën en begeleidingsmethodes die gebruikmaken van ouderschapskennis lijken in deze sector nog onbekend terrein.

'Theorieën die gebruikmaken van ouderschapskennis lijken in deze sector nog onbekend terrein'

Er is dus nog een missie te vervullen.

Voor de kinderopvang om zich verder te verdiepen in de theorieën en tools op het gebied van ouderschap en ouderbegeleiding. En voor de ouderschapsdeskundigen om de kinderopvang te inspireren tot nieuwe werkwijzen, waarbij de kindgerichtheid afgewisseld- en gecombineerd wordt met een oudergerichtheid die verder reikt dan de ouder 'slechts' te beschouwen als opvoeder en verzorger van het kind. Een uitgelezen kans wanneer de kinderopvang – als eerste in een rij van instellingen waar vrijwel iedere ouder mee te maken krijgt – oudervriendelijk wordt!